

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

HGK priopćenje

Split, 1. listopada 2023.

Promocije petog dana 6. Mediteranskog festivala knjige

"Trojica u nedjeljom u 2" naziv je programa u kojima su - uz moderiranje Krune Lokotara - predstavljeni romani dvojice dubrovačko-zagrebačkih autora, "Rokaška kraljevina" **Matka Sršena** i "Put na Solaris" **Rade Jarka**, čime je počeo popodnevni program posljednjeg dana 6. Mediteranskog festivala knjige.

"Rade Jarak ide u reprezentaciju suvremenih hrvatskih romanopisaca, a o njemu je najbolje govoriti s geografske strane, jer mapira svoj književni svijet. Mnogi kreću iz Dubrovnika, ali i putuju svijetom, usporedio bih ga s Grahamom Greenom", rekao je Sršen, dodajući da je Jarkove romane teško ispustiti iz ruku kad se započnu čitati. Istaknuo je posebno Jarkove "dubrovačke" romane, te jednostavnost i lakoću kojom autor piše, da bi se ispod toga sloja našli brojni drugi, skrivene metafore koje nadolaze tek u drugom ili trećem čitanju.

Prva asocijacija na "Put na Solaris" su roman "Solaris" Stanislava Lema i istoimeni film Andreja Tarkovskog.

"Jarkova svojevrsna treća verzija nije ništa manje zanimljiv, a donosi nešto sasvim novo. Napravio je prvi 'remake' u hrvatskoj književnosti, za što je potrebno mnogo iskustva, zrelosti i znanja", rekao je Sršen, po kojemu su djela Lema i Tarkovskog samo medij kojim raspravlja o egzistenciji umjetnika, i to je suština Jarkovog sučeljavanja s autorima "originalnih" Solarisa.

"On pokušava biti što sličniji, da bi bio više svoj", rekao je Sršen, te pročitao jedan odlomak iz romana, također svojevrsni remake Borghesove priče o Paracelsusu.

Za svoj roman "Rokaška kraljevina" Sršen kaže da ga praktički piše cijeli život, a zamalo je i odustao kad mu je prva verzija stradala sa stanom u bombardiranju Dubrovnika.

"Ovo je sada ispao starački roman o mladim protagonistima", kaže. U romanu, naime, djeca "iza Roka", gdje je Sršen odrastao, osnivaju svoju kraljevinu i "ratuju" s drugim kraljevinama, što je bilo nevino dok se nije umiješala nekadašnja "narodna vlast", milicija koja je postala zajednički neprijatelj.

"Zato mislim da je ovo ratni roman, ali i roman koji prikazuje život jedne obitelji u socijalizmu", rekao je Sršen.

Uslijedila je promocija zbornika s radovima dobitnika *Nagrada Marin Držić: Hrvatska drama 2022*. **Katjom Grcić, Edijem Matićem, Hanom Konsom i Anom Maras Harmander**, uz moderaciju **Kristine Tešije**. Većina gostujućih autora bavila se odnosima među ljudima, ponekad u manjoj, ponekad u većoj grupi, pa je Ana Maras Harmander istaknula da je zanima svakodnevni život, te odnosi i emocije koji iz njih proizlaze. Hana Konsa je, pak, u

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

svim nagrađenim dramama kao zajednički nazivnik pronašla nasilje. Njoj i Matiću ovo je, inače, prvi dramski tekst.

Objašnjavajući svoju temu femicida, Katja Grcić rekla je da je željela pokazati da mnoge žene imaju nasilnika i unutar sebe, odnosno u patrijarhalnoj sredini i zbog odgoja ne uspijevaju se odvojiti od okolnosti u kojima su žrtve nasilja, ne uspijevaju primijetiti opasnost kad im se približava.

Matić je, pak, istaknuo da mu nije cilj slati važne poruke, nego da čitatelju bude zanimljivo.

"Umjetnik ne mora biti aktivist u svom radu, može biti borben izvan njega", rekao je.

Za sam kraj ostao je još jedan splitski autor, **Nebojša Lujanović**, koji je za roman "*Tvornica Hrvata*" nedavno dobio nagradu VBZ-a za neobjavljeni roman (u međuvremenu objavljen u toj kući), a promotor je bio **Srećko Jurišić**.

Kako je rekao Jurišić, Lujanovića krase raznolikost tema kojima se bavi u svim svojim knjigama. "*Tvornicom Hrvata*", kako kaže Lujanović, također je plod takvog "žvakanja" različitih tema koje ga zanimaju, i koje mu nadolaze u različitim fazama života.

"Izvukao sam jednu epizodu iz potencijalno velike sage o izbjegličkom životu, a tiče se izvlačenja papira", rekao je Lujanović, koji kaže da je očekivao pojedina kriva čitanja, posebno naslova, što se na društvenim mrežama i dogodilo.

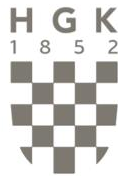
Roman se bavi sudbinama Hrvata iz srednje Bosne (odakle je i sam rodom) i njihovim odlučivanjem kojoj zajednici će pripadati, državljanima Hrvatske ili Bosne i Hercegovine, kao i nametnutog izvora zarađivanja "proizvodnjom" papira za dobivanje Domovnice. Sve je ispričano iz vizure dječaka koji boravi u prenapučenom stanu i promatra kolone "duhova" koji kroz stan prolaze u potrazi za nacionalnim i državnim identitetom.

Jurišić kaže da je riječ o antiratnom romanu, jer je rat tu prisutan kao pokretač radnje, odnosno suočavanja s birokracijom, a Lujanović je dodao da je riječ o ženi koja u pozadini postaje junakinja svojih "klijenata" potjeranih ratom. Činjenica da većina likova nema ime govori da je riječ o sudbinama, a ne o konkretnim ljudima.

"Već sama procedura dobivanja hrvatskog državljanstva, gdje je dovoljan dokaz poštivanja hrvatske kulture i tradicije činjenica da je netko kršen, dovoljno je apsurdna da je pisac ne mora činiti još apsurdnijom", rekao je Lujanović, dodajući da je najteže pitanje kojim se akteri bave ono teško: "Tko su naši".

Sve do kraja 6. Mediteranskog festivala knjige održavale su se i tradicionalne radionice, i opet su volonteri udruge MoSt čitali priče djeci mlađoj od tri godine, ponovljen je i kviz o Harryju Potteru, pa i nutricionistička radionice dr. **Vesne Bosanac**. U Malom Bookvariju pod vodstvom **Hrvoja Marka Peruzovića** crtale su se karikature, a **Slavica Mihotović** vodila je kreativnu maštaonicu za djecu od 5 do 10 godina.

-

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

Ivica Profaca

PR voditelj Mediteranskog festivala knjige

mobitel: 098 9811 800

e-mail: iprofaca@gmail.com

www.mfk.hr